

### איכות הדיאלוג בין גננת לבין ילד בגן הילדים

א. סטולרסקי, ע. גלר

הפקולטה לחינוך, מחלקת הגיל הרך, המכללה האקדמית אורנים, טבעון, ישראל

לאור המגמה לפיה ילדים צעירים שוהים שעות רבות במסגרות החינוך לגיל הרך, ניכרת חשיבות רבה להערכת איכות הקשר בין הגננות לבין הילדים. דרישת משרד החינוך לפיהן כל גננת תקיים שיח פרטני עם הילד בהתאם לעקרונות השיח הדיאלוגי במהלך יום הלימודים בגן, מחדדת את הצורך בהבנה מעמיקה של אפיוני הדיאלוג האיכותי בין גננת לבין ילד. מחקרים עדכניים מעידים על החשיבות של היענות רגשית של הגננת כלפי הילד, הקשבה פעילה ואמפתית, כמשתנים העשויים להשפיע על איכות החיים של הילד ועל התפתחותו. יחד עם זאת, המחקר בתחום חסר ניתוח פרמאטי של שיחות בין גננות לבין ילדים שיבחן מצד אחד באם מתקיים דיאלוג "אמיתי" בשיחות ספונטאניות בין הגננות לבין הילדים, ואם כן, מהם אפיוני הדיאלוג האיכותי המקדמים את השיח עם הילדים. לפיכך, המחקר הנוכחי מציע התבוננות מעמיקה בשיח הספונטני של גננות עם ילדים באמצעות בחינת מאפיינים של שיח דיאלוגי. במסגרת המחקר המוצג, תועדו באמצעות מצלמות ווידאו שיחות ספונטניות בין גננות לבין ילדים בגילאי 3-6 שנים.

מטרת המחקר הייתה לתאר מצבי שיח בין גננות לבין ילדים ולבחון את מאפייני השיח בסיטואציות שונות המתרחשות בגן. ממצאי המחקר נותחו בזיקה למחקר איכותני שמבוסס על תצפיות מתועדות על סרטי וידאו. נקודת המוצא של הניתוח תהיה תיאוריות של דיאלוג ומודל של Cissna and Anderson (2002).

ממצאי המחקר מלמדים על הדרכים בהן השותפים לשיח תורמים לאיכות השיח ולאופיו. בהרצאה יוצגו אפיוני השיח הדיאלוגי הבולטים בשיח שבין הגננת והילד, וביניהם: פניות ומידיות התגובה, הפתעה ופתיחות ללא נודע, התעניינות באחר, שותפות, המשכיות ונטייה להיות ב being מצד המבוגר, תורמים לאיכות הדיאלוג. בהרצאה יוצגו ממצאי המחקר, לצד השלכותיו. יתוארו מאפייני השיח בין הגננת לבין הילד, יוצגו מדדים לדיאלוג בין גננת לבין ילדים בגיל הרך, וכלי למיפוי אפיוני שיח דיאלוגי בין גננת לבין ילד. בנוסף, במסגרת ההרצאה יתואר כלי הדרכה להכשרת גננות וסטודנטים המתכשרים לחינוך בגיל הרך, אשר נבנה במסגרת מחקר זה ויוצעו כלים לשיפור איכות הדיאלוג.